

NURMIKIRJE 5

TERVEHDYS TUOTTAJA!

Niin se kesä meni taas yhdessä hujauksessa! Kasvukausi oli vaihteleva ja haasteita varmasti riitti. Ensimmäinen rehusato oli ympäri maan melko heikko, mutta toiselle sadolle on monin paikoin saatu yllättävänkin hyvin sekä määrää että laatua. Pikkuhiljaa käynnistellään puinteja ja muita syystöitä. Uusia nurmia voi perustaa jo nyt syksyllä, esimerkiksi rukiin kanssa (kts. Nurmikirje 2). Tässä kirjeessä on taas hyödyllisiä käytännön vinkkejä esimerkiksi kolmannen sadon ajoitukseen liittyen. Antoisia lukuhetkiä 😊

Aurinkoista syksyä Sinulle,
Hanketiimin puolesta Essi, Maiju ja Jaakko

NURMEN AJANKOHTAISKATSAUKSIA

Pohjois-Pohjanmaa

Useilla tiloilla toisen rehunteon ajankohta ajoittui tavanomaista myöhäisempään vaiheeseen. Kolmas sato on parhaillaan muodostumassa. Korjuun ajoitusten takia monilla tiloilla eteen tulee houkutus korjata kolmas sato syyskuun puolen välin kieppeillä. Toivottavasti mahdollisimman moni malittaa pitää mielessään, että kolmannen sadonkorjuun nyrkkisääntönä on korjata se joko riittävän ajoissa tai riittävän myöhään.

Pohjois-Pohjanmaata on koetellut ajoin rankat sadekuurot ja navakat tuulenpuuskat. Lisäksi osa alueesta koki ensimmäiset yöpakkaset jo elokuun puolella. Nurmilla on vielä runsaasti hyvää kasvuaikaa, mutta mikäli yöpakkasia tai öisin lähellä nollaa käyviä lämpötiloja saadaan säännönmukaisesti, nurmien kehitys tulee pysähtymään odotettua aiemmin.

Viljojen puinnit tulevat ajoittumaan pääosin syyskuun puolen välin kieppeille, sillä kasvustojen epätasaisuus ja elokuun viileä säätila ovat tuleennuttaneet osittain voimakkaastikin jälkiversoutuneita kasvustoja epätasaisesti. Mahdolliset yöpakkaset avittavat tuleentumista, mutta voivat toisaalta jättää jälkeensä pientä jyväkokoja.

Etelä-Pohjanmaa

Etelä-Pohjanmaa alueella on saatu nauttia lämmöstä pitkin elokuuta. Toinen rehunteko ajoittui elokuun alkupuolelle sekä puolenvälin tietämille, riippuen tilan ensimmäisen rehunteon ajankohdasta. Toista satoa tuli hyvin ja paikoin jopa paremmin kuin ensimmäistä satoa. Kokoviljan teko ajoittui hyvin samoihin aikoihin rehunteon kanssa. Monella tilalla kokoviljaa tehtiin varmasti hiukan suunniteltua enemmän, sillä viljapelloilla on ollut paljon jälkiversontaa, mikä vaikeuttaa puimista sekä nostaa kuivauskustannuksia.

Laitumet ovat säilyneet kohtuullisen hyvin, vaikka vuosi onkin ollut haasteellinen. Kiertävää lohkolaidunnusta tehneet tilat ovat onnistuneet kierrättämään eläimiä nyt kolmesta neljään syöttökierrosta. Parkkilohkot ovat tänäkin kesänä olleet tarpeen, ja nyt alkaa usealla tilalla olla tarve myös lisäruokintaan.

Etelä-Pohjanmaan alueella puinnit alkoivat syysviljoilla, ja elokuun puolivälin tietämällä alkoi näkyä myös kevätiljojen puintia. Olkipula saattaa muodostua joillekin tiloille ongelmaksi, koska kevään kovat kuivuudet rajoittivat viljan kasvua, minkä seurauksena kasvustot ovat paikoin todella lyhyitä sekä harvoja. Suojaviljaan perustetut nurmet ovat kuitenkin nauttineet harvasta ja lyhyestä viljasta, jonka seurauksena monet perustetut nurmet näyttävät jo nyt varsin hyviltä viljojen alla.

ATRIA
TUOTTAJAT

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Olkikarhot ovat paikoin todella mitättömiä.

MITÄ KUULUU PILOTTITILOILLE?

Moilanen

Moilasan tilalla Ruukissa on tänä vuonna tehty jo kolme rehusatoa. Vasikkakasvattamon laatuvaatimusten mukaisesti rehu on korjattu jokaisella kierroksella hyvin sulavana, ja muutaman viikon kuluttua on tarkoitus korjata vielä neljäskin sato! Ajatus neljännestä korjuusta on sinänsä huikea, mutta kaukana optimista olleesta kasvukaudesta huolimatta, tilalla on jo nyt osalla pilottiseurannasta olleista lohkoista saavutettu 12 t ka/ha. Keskiarvo kulkee 9-10 t ka/ha välillä. Tulos on kova, vaikka viimeisen sadon jättäisi korjaamatta. Kauden päätyttyä

ATRIA
TUOTTAJAT

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

pilottikokeen, eli nurmen eri perustamistrategioiden vaikutus sadontuottoon, satotulokset tullaan purkamaan julkaisumuotoon, mutta ennakkotulosten perusteella suojavilja säilörehuksi käsittely tulee kirmään selväksi ykköseksi usean kuiva-aine tonnin/ha satoerolla muihin vaihtoehtoihin nähden.

Luke Ruukki

Hanketiimi vierailu elokuussa Luke Ruukissa katsomassa laidunsimulaation pilottiruutuja. Koeruutujen kasvustoa niitetään kasvukauden 2020 ajan kahteen eri korkeuteen: kolmeen ja kymmeneen senttiin kun kasvusto saavuttaa laidunnuskorkeuden. Vierailupäivänä kasvusto niitettiin neljännen kerran ja odotettavissa on vielä vähintään yksi niitto ennen kauden päättymistä. Kolmen sentin niiton tarkoitus on kuvata ylilaidunnuksen tilannetta, kun taas kymmenen senttiä kuvaa oikein laidunnettua tilannetta. Simulaatiossa on käytössä eri lajikkeita ja lajeja puhtaana ja seoksina, jotta pystytään havainnoimaan, miten eri vaihtoehdot reagoivat niittokorkeuksiin ja millainen niiden jälleenkasvukyky ja sato ovat tehokkaassa laidunsyklissä.

Laidunsimulaatiopilotti Luke Ruukin koeasemalla kasvukaudella 2020. Kokeessa eri seoksia/puhtaita nurmikasvilajeja niitetään eri mittoihin ja tarkkaillaan niittokorkeuden vaikutusta satotasoihin.

ATRIA
TUOTTAJAT

OK
ÖSTERBOTTENS KÖTT
POHJANMAAN LIHA

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Luke
LUONNONVARAKESKUS

AJANKOHTAISET TOIMENPITEET NURMILLE

Kolmannen korjuun ajoitus ja syyskesän lannoitukset

Kolmannen korjuun ajoituksessa ja muilla korjuuseen liittyvillä päätöksillä vaikutetaan seuraavan kauden ensimmäiseen satoon ja nurmien talvehtimiseen. Nurmi on onnistunut talvehtiminen vaatii energiaa ja mitä hankalampi talvi on, sitä enemmän energiaa vaaditaan selviytymiseen. Edellinen talvi oli hyvä esimerkki, millaisiin talviin meillä saatetaan olla enenevässä määrin siirtymässä ja monille jäi myös mieleen mittavat talvituhot, joista kärsittiin hyvin laajasti. Parhaiten lumettomasta ja runsaasti energiaa kuluttavasta talvesta selvisivät kasvustot, jotka ennättivät kerätä talvehtimisvarantonsa täyteen. Onnistuneesti talvehtineet kasvustot kykenevät keväällä lähtemään tehokkaasti uuteen kasvuun heti sopivien olosuhteiden vallitessa, eivätkä ne hukkaa hyvää kasvuaikaa kuolemankielistä selviytymiseen.

Kolmannen korjuun ajoituksessa nyrkkisääntönä on joko tehdä se tarpeeksi ajoissa tai vaihtoehtoisesti tarpeeksi myöhään. Apilanurmia ei saisi korjata kolmeen kertaan, sillä apilan talvivarannot ovat täynnä vasta kun kasvi on ennen talventuloa ennättänyt kasvaa 20-30 cm mittaiseksi. Kolmessa korjuussa näin ei useimmiten pääse tapahtumaan. Apilanurmien tiheä korjuu johtaa usein apilapitoisuuden alenemiseen tai häviämiseen jopa kokonaan. **Heinänurmien näkökulmasta korjuu syyskuun puolenvälin kieppeillä on huonoin mahdollinen ajankohta kolmannelle korjuulle.** Miksi näin? Korjuun ajoituksessa sellaiseen ajankohtaan, jolloin korjuun jälkeen voi olla odotettavissa vielä kasvulle otollista ajanjaksoa voi käydä niin, että jälkikasvu pyrkii lähtemään liikkeelle vielä viimeisen korjuun jälkeen. Jälkikasvun käynnistyminen ei itsessään ole nurmille vahingollista, mutta mikäli nurmi ei ennätä täydentää jälkikasvun käynnistämiseen kuluttamiaan energiavarastoja ennen kasvukauden päättymistä, lopputuloksena voi olla tulevan kauden sadonmenetyksiä ja/tai talvituhoja. Tästä syystä viimeinen korjuu tulisi tehdä joko syyskuun ensimmäisen viikon aikana tai selkeästi jo lokakuun puolella, kun yöpakkaset ovat jo tulleet. Yöpakkasten alettua talvienergiavarastot ovat määrättyneet, eikä korjuu aiheuta ajoituksen näkökulmasta enää siinä vaiheessa haittaa.

**ATRIA
TUOTTAJAT**

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Loppukiri kauden 2020 rehuntekoon siintää jo useimmilla tiloilla lähiviikkoina. Laadullisesti kauden rehut ovat olleet pääosin hyviä.

Loppukasvukauden lannoituksia arastellaan suotta. Vanha uskomus, jonka mukaan esimerkiksi typpilannoitus heikentäisi talvehtimista on osoitettu kotimaisissa tutkimuksissa virheelliseksi. Lannoituksella on enemmän positiivinen vaikutus talvehtimiseen. Syyslannoituksia jopa vältellään, vaikka niistä on tutkimuksissa havaittu hyötyä. Ne pitäisi osata huomioida jo viljelysuunnitteluvaiheessa ja lannoiterajoissa. Lisäksi ravinteet tarvitsevat kulkeutuakseen kasveihin aktiivista kasvua. Syyskuun puolenvälin ja lokakuun aikana korjattuja kasvustoja ei ole järkevää lannoittaa, koska ravinteet eivät kulkeudu enää kasveihin. Tämän vuoden annetuista lannoitteista jäänee maaperään ravinnejäämiä kuivuuden seurauksena, joiden avulla nurmet varmasti kykenevät talvehtimaan onnistuneesti, jos korjuu ajoitetaan oikein.

Suojaviljaan perustetut nurmet

Uusista nurmista on hyvä tarkkailla tiheyttä ja rikkakasvien määrää

Puintiajankohdan mukaan, suojaviljaan perustetuilla kasvustoilla on erilaiset mahdollisuudet päästä hyödyntämään syyskesän valo-olosuhteita. Alkukesän kuivuuden heikentämät versot kaipaavat onnistunutta talvehtimista ajatellen vahvistusta selviytyäkseen tulevana kylmän kauden yli. Kausi 2020 on ollut nurmien perustamisen kannalta haasteellinen, kuten oli viime vuosikin. Puituja peltoja kannattaa käydä tarkkailemassa ja tarvittaessa torjua rikkoja vielä tämän vuoden puolella, mikäli niitä on havaittavissa. Myös täydennyskylvöjen tarvetta on hyvä tarkkailla. Nuorten nurmien talleamista olisi hyvä pyrkiä välttämään syksyn sateiden ilmaannuttua

Laitumet

Vasikat alkavat kohta olla vieroitusikäisiä ja -painoisia.

Useilla tiloilla laitumet alkavat olla siinä pisteessä, että niillä ei enää ole tarpeeksi ravintoa emoilta ja kasvaville vasikoille. Viimeistään näin syyskesällä onkin suositeltavaa aloittaa lisäruokinta ja välttää ylilaidunnusta, sillä nurmikasvit tarvitsevat onnistuneeseen talvehtimiseen pienen toipumisen laidunnuksen jälkeen. Viimeistään syysateiden alkaessa tulee eläimet ottaa parkkilohkolle tai suoraan pihattoon. Vasikoiden loislääkintää tulee myös harkita. Kun eläimet laiduntavat useana peräkkäisenä vuonna samoja laitumia ja syyskesällä laitumet usein kärsivät jo hieman ylilaidunnuksesta, pääsevät loiset leviämään tehokkaasti. Jos loislääkintä tehdään vielä laitumella oleviin eläimiin, on suositeltavaa, että kyseinen lohko muokataan, kun lauma on siirretty pois lohkolta. Näin vähennetään seuraavan kasvukauden loispainetta. Käy kuuntelemassa eläinlääkäri Tuomas Hervan ytimekäs loiswebinaari:

<https://www.youtube.com/watch?v=doYluL52Lyo> .

LINKKEJÄ

Laidunnussuunnittelutyökalu

https://www.lyyti.fi/reg/Laidunnussuunnittelutyokalu_7399

Säilörehun tuotantokustannuslaskuri

<https://www.atriatuottajat.fi/atrianauta/lihanautatila/lihanautatilan-tuotannon-kehitys/sailorehun-tuotantokustannus/>

Säilörehun säilöntäopas

<https://www.atriatuottajat.fi/hankkeet/nurminauta--tuottava-nautatilan-nurmi/sailorehun-sailontaopas/>

NurmiRadio -podcastit

<https://soundcloud.com/marko-jokinen-305965969>

Seuraa meitä myös facebookissa!

@atrianautahankkeet

YHTEYSTIEDOT

Essi Tahvola

046 921 5544

essi.tahvola@atria.com

Maiju Pajula

0505982615

maiju.pajula@atria.com

Jaakko Ilkka

0505986105

jaakko.ilkka@atria.com

www.atriatuottajat.fi/hankkeet

**ATRIA
TUOTTAJAT**

OK
ÖSTERBOTTENS KÖTT
POHJANMAAN LIHA

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Luke
LUONNONVARAKESKUS